

68 . Sarmizegetusa | Județ: Hunedoara | Punct: Ulpia Traiana Sarmizegetusa | Anul: 2019

Anul: 2019

Cod RAN: 91063.02

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană târzie

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Vitalie Bârcă, Ovidiu Țentea

Instituții: Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Cercetările arheologice sistematice din necropola estică a Coloniei Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa (com. Sarmizegetusa, Jud. Hunedoara) reluate în toamna anului 2017 au continuat și în 2019 grație sprijinului financiar al Consiliului Județean Hunedoara și al Ministerului Culturii și Identității Naționale. Investigațiile au fost efectuate, ca și în campania precedentă, la aproximativ circa 450 m E de colțul nord-estic al incintei orașului, în imediata vecinătate a drumului comunal Sarmizegetusa-Ostrov, locul respectiv fiind cunoscut sub denumirea “La Cireș” (1).

Investigațiile arheologice efectuate în Necropola Estică de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa sunt o continuare a celor din 2017 când au fost cercetate patru morminte de incinerare (Cx 1, Cx 2, Cx 4, Cx 5) și trei de inhumare (Cx 3, Cx 7, Cx 9) (2) și anul 2018 când au fost cercetată o incintă funerară 5 și complexe arheologice (Cx 6, Cx 11, Cx 12, Cx 13, Cx 14). Trei dintre aceste fiind morminte de incinerare (Cx 6, Cx 11, Cx 12) iar unul de inhumare (Cx 14), fapt ce confirmă încă odată că necropola este una birituală. Cel de-al cincilea complex cercetat (Cx 13) fiind o depunere rituală într-o urnă cu capac (3).

Săpăturile arheologice din anul 2019 s-au axat pe continuarea investigațiilor în suprafețele rămase necercetate exhaustiv situate la est, vest și sud de zidurile incintei.

În urma cercetărilor efectuate în aceste suprafețe nu au fost identificate alte complexe arheologice ci doar o serie de fragmente ceramice ce provin de la diferite tipuri de vase (ulcioare, boluri, castroane).

De asemenea s-a continuat cercetarea în jumătatea estică a suprafețelor S 2 și S 3 a cărui investigare nu a fost finalizată din cauza că cercetările s-au concentrat asupra incintei și celor cinci complexe din interiorul și preajma acestora descoperite în jumătatea vestică a celor două secțiuni. Ca urmare a cercetărilor în profilul sudic al S 2, între metrul 14,20-14,85 au fost descoperite câteva cărămizi și țigle fragmentare care probabil provin de la complexul a cărui margine a fost identificată în profil și care va fi cercetat, dacă săpătura va fi extinsă spre sud, în campania de anul viitor. De asemenea trebuie menționat că între metrii 15,70 și 16,90 au fost descoperit îngrămădire de mai multe cărămizi fragmentare, iar între metrii 16,90-17,35, mai către profilul sudic, mai multe bucăți de dimensiuni medii de marmură spartă. Alte complexe arheologice în nivelul cercetat în suprafața S 2 în campania din acest an nu au fost identificate.

Cu toate acestea trebuie menționat că în urma cercetărilor din suprafața S 2 au fost descoperit numeroase fragmente ceramice modelate la roata ce provin ulcioare, boluri, castroane etc. Acstora li se adaugă patru cuie din fier, un fragment de la o pisă din același metal, cât și fragmente de la două vase din sticlă.

Suprafeței S 3, extinsă anul trecut spre nord cu 1,9 m până până la metrul 11,20, i s-a aplicat în această campanie o extindere până la capătul secțiunii. Ca urmare a acestei acțiuni între metrii 15,10-17,40, a fost surprinsă o structură din piatră legată cu mortar de bună calitate. Ca urmare a cercetării s-a constatat că structura din piatră este o platformă dreptunghiulară cu o lungime de 2,30 m și lățime de 0,80 m, fiind adosată de zidul cu o grosime de 0,60 m care mărginea spre nord drumul imperial, și de care era adosată și zidul sudic al incintei cercetate în campania din anul 2018. Înălțimea păstrată a acestui zid este cuprinsă între

0,55-0,65 m. O mică parte din platforma a fost distrusă pe latura sa estică ca urmare a unei intervenții dintr-o perioadă mai târzie. Mortarul de bună calitate este bine păstrat pe cea mai mare parte a suprafeței platformei, cât și a zidului de care aceasta este adosată.

Extinderea secțiunii S 3 spre nord a permis, ca și în anul precedent, cercetarea pe o lungime de 9 m a zidului necropolei ce pare a continua până la așa-numitul "Mausoleu" al Aureliilor, cercetat în anul 1934 de către Constantin Daicoviciu și Octavian Floca (4).

Ca urmare a cercetărilor din S 3 și a extinderii acesteia (C 4), în zona profilului estic al secțiunii au fost descoperite mai multe fragmente ceramice într-un strat de cărbune de lemn, iar în profil s-a identificat marginea unui posibil complex (mormânt ?) care va fi cercetat în campania de anul viitor. Între metrii 18,40 și 19,20 au fost descoperite patru țigle fragmentare puse în cant, iar în preajma lor câteva fragmente cramice. În suprafața de la sud de platforma dreptunghiulară au fost descoperite câteva olane și cărămizi fragmentare. În nivelul cercetat în această campanie în S 3 și extinderea acesteia (C 4) nu au fost descoperite complexe arheologice.

În suprafața S 3 și a extinderii acesteia (C 4) au fost descoperit numeroase fragmente ceramice modelate la roata ce provin ulcioare, boluri, castroane și cupe. Aceștia li se adaugă trei cuie din fier, o piesă fragmentară din plumb, o verigă fragmentară din bronz, la care se mai alătură buza fragmentară a unui vas din sticlă.

De asemenea s-a continuat cercetarea pe o porțiune din suprafața S 4, orientată Est-Vest, trasată în prelungirea lui S 2, dar cu doi metri mai spre sud. Capătul estic al S 4, la care în această campanie s-a reușit doar decopertarea a încă a unui strat de 20 cm, intersectează pe o porțiune de cca. 3 m „Mausoleul” Aureliilor.

Note

- (1) Cele mai recente cercetări arheologice din acest punct al Necropolei Estice au fost realizate în perioada 2001-2008 de un colectiv format din mai mulți cercetători Vezi în acest sens V. Bârcă, O. Țentea, Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara [Ulpia Traiana Sarmizegetusa], Punct: La Cireș - Necropola Estică, CCA 2017 (2018), p. 117, nota 4.

(2) Pentru mai multe detalii vezi V. Bârcă, O. Țentea, Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara [Ulpia Traiana Sarmizegetusa], Punct: La Cireș - Necropola Estică, CCA 2017 (2018), p. 117-119.

(3) Pentru mai multe detalii vezi V. Bârcă, O. Țentea, Sarmizegetusa, jud. Hunedoara [Ulpia Traiana Sarmizegetusa], Punct: La Cireș - Necropola Estică, CCA 2018 (2019), București 2019, p. 177-181.

C. Daicoviciu, O. Floca, Mausoleul Aureliilor de la Sarmizegetusa. Raport preliminar / Das Mausoleum der Aurelier von Sarmizegetusa. Kurze Beschreibung, Sargetia 1, 1937, p. 1-23.

Informații suplimentare online

[Raportul 6440 din cronică.cimec.ro](http://raportul6440.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
